Kommunikációs és Architekturális Igazgatóság
Felhasználói kapcsolatok főosztály

Ügyintéző: Jambrik Zsófia
Telefon: +36-1/345-1289
Tárgy: Tájékoztatás
Ügyszám: 20250604-132469

Dr. Álmos Péter Zoltán
elnök
Magyar Orvosi Kamara
1068 Budapest, Szondi utca 100.

Tisztelt Elnök Úr!

2025. június 4-én érkezett megkeresésére válaszolva az alábbiakban küldjük a kérdéseihez kapcsolódó információkat.

1. Milyen adatforrások és módszertan alapján történik a "dolgozó orvosok" számának meghatározása a KSH statisztikáiban?

A KSH adatforrása az OKFŐ által előállított OSAP 1589 számú kimutatás, mely az orvosok, fogorvosok területi, szakképesítés, kor és nemek szerinti megoszlásáról nyújt évi egyszer adatokat. A "dolgozó", aktívan tevékenykedő orvosok száma az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 112. §-a szerinti egészségügyi dolgozók működési nyilvántartásában szereplő, érvényes működési ciklussal rendelkező személyek számát jelenti. Ez a 2023. év végén az OSAP 1589 szerint fogorvosokkal együtt 42 065 (orvos: 34 743 + fogorvos 7 322 fő).

2. Mi lehet az oka annak, hogy a KSH által közölt dolgozói létszám jelentősen meghaladja a működési nyilvántartásban szereplő aktív orvosok számát?

Ugyanaz a szám jelenik meg a KSH publikációiban is, azonban a működési nyilvántartás 2000-es bevezetése óta az orvosok és fogorvosok száma összevonva kerül közlésre.

3. Hogyan definiálják a "foglalkoztatott" orvosokat a KSH adatgyűjtése során, és miben térhet el ez a definíció az OKFŐ által használt meghatározástól?

Az átlagos statisztikai állományi létszámba tartozik az a munkavállaló, aki a munkáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll /a jogviszony minőségétől függetlenül/, és munkaszerződése, munkavégzésre irányuló megállapodása alapján, folyamatos foglalkoztatás mellett - legalább egymást követő 6 munkanapig tartó (vagy öt munkanapot meghaladó) munkavégzésre kötelezett. Az átlagos állományi létszám a munkavállalók folyamatosan vezetett létszámnyilvántartása alapján kerül kiszámításra. A számításnál a statisztikai állományi létszámba tartozás feltételeit kell először vizsgálni, azután történik a napi létszámok havi átlagolása. A létszámba a nem teljes munkaidőben alkalmazásban állók is egy fővel számítanak bele.
Az Útmutatónk a KSH honlapján az alábbi útvonalon található meg: https://www.ksh.hu/docs/hun/info/02osap/utmutato_a_munkaugy_statisztikai_adatszolgaltatashoz.pdf

Az alkalmazásban állók statisztikai kategóriája nem tartalmazza az egyéni vállalkozókat, míg az OKFŐ nyilvántartása minden olyan orvost tartalmaz, aki érvényes működési engedéllyel rendelkezik, függetlenül attól, hogy milyen jogviszonyban dolgozik. Ezért az OKFŐ által alkalmazott meghatározás jelentős módszertani eltérést eredményez a számbavételben.

4. Előfordulhat-e, hogy egy orvos több jogviszonyban is szerepel a statisztikákban, és ha igen, ez hogyan befolyásolja az összesített létszámot?

Az intézményi munkaügy statisztikában az alkalmazásban állók létszáma nem a magánszemélyek, hanem a statisztikai módszertani feltételeknek megfelelő álláshelyek alapján kerül meghatározásra. A számításba így például a két nem teljes munkaidős álláshely 2 fővel kerül be. Amennyiben tehát egy egészségügyi munkavállalónak két álláshelye van, akkor 2 fővel kerül be az alkalmazásban állók létszámába.

5. A foglalkoztatási szám és a FTE dolgozó orvosok száma hogyan viszonyul egymáshoz a publikált számok vonatkozásában?

A dolgozó orvosok nyilvántartása mutatja meg azt, hogy hány orvos jogosult aktívan praktizálni és kevésbé azt, hogy ebből hányan praktizálnak ténylegesen.
Az alkalmazásban állók esetében a tényleges létszám kerül publikálásra, de szükség esetén teljes munkaidős egyenértékes (FTE) létszám is adható, erre vonatkozó adatkérés során. Amennyiben az orvosok között magas a nem teljes munkaidős álláshelyen dolgozók száma, az FTE szám alacsonyabb lesz, mint az alkalmazásban állók átlagos havi létszáma.

6. Milyen gyakorisággal és milyen ellenőrzési mechanizmusokkal történik az adatok frissítése és validálása?

A "dolgozó orvos" vonatkozásában a KSH elektronikus úton, a KARÁT rendszeren keresztül veszi át az OKFŐ-től a közlési tábláknak megfelelően aggregált adatokat, évente egy alkalommal.
Az alkalmazásban állók esetében, a vállalkozások és a nonprofit szektor vonatkozásában a NAV járulékbevallásának, a KIRA körös költségvetés vonatkozásában pedig a MÁK-tól átvett álláshely szintű adatszolgáltatás feldolgozásával kerülnek havi adatok publikálásra.

Az adatok egy több lépcsős ellenőrzésen és validáláson mennek keresztül publikálás előtt, melynek során ellenőrizzük, hogy minden élő, a vonatkozási körbe tartozó szervezettől érkezett-e be adat, illetve a létszám és kereseti mutatókat számos bontásban elemezzük, annak érdekében, hogy validáljuk, az adatok változása összhangban van a gazdasági és szervezeti szintű folyamatokkal.

7. Van-e olyan központi, összehangolt adatértelmezési mechanizmus, amely a különböző nyilvántartások adatait egységes rendszerben értelmezné és kommunikálná?

Az orvosszám pontosításának és időszerűségének kívánalmaként az egészségügyi statisztika számára is felmerült lehetőségként a havonta frissülő munkaügyi statisztika adatainak használata a dolgozó orvosok száma mellett, ezért egységes rendszerben történő kezelésüket megvizsgáltuk, ám ennek eredményeként megállapítottuk, hogy nem célszerű a különböző adatforrásokból származó orvosszámokat egységesen kezelni, egyenként kell értelmezni és használni azokat.

Kommunikációs és Architekturális Igazgatóság
Felhasználói kapcsolatok főosztály

8. Milyen tényezők magyarázhatják a létszám évről-évre történő jelentős (olykor 10%-os) fluktuációját a KSH statisztikáiban?

A regisztert egyfajta ciklikusság jellemzi: a működési nyilvántartás intézményének 2000-es bevezetését követően az öt évre szóló engedélyek nagy számban, egy időpontban kezdődtek, és hasonlóan nagy számban, egy időpontban járnak le; az elhunyt, külföldre távozott, nyugdíjazott személyek nagy része bejelentés hiányában csak ötévente kerül ki a nyilvántartásból. Ez torzíthatja az adatokat, az idősoros adatok vizsgálatánál nem a valós változás figyelhető meg, az ötévente megújítandó engedélyekkel párhuzamosan valójában ötévente frissül a regiszter. A nyilvántartást kezelők várakozásai szerint idővel a most még erőteljesen tapasztalható ciklikusság várhatóan megszűnik.

Amennyiben további kérdése merül fel, kérem, forduljon hozzánk bizalommal.

Tisztelettel,

Budapest, 2025. június 12.

Tisztelettel:

Kása Katalin
Digitálisan aláírta: Kása Katalin
Dátum: 2025.06.12 14:11:03 +02'00'

Kása Katalin
főosztályvezető